

Thema

Ettertjes in huis

Trouwe lezers van Hyperlink herinneren zich misschien nog het stukje over de website van de Steenuilwerkgroep Groningen. Die had een systeem ontwikkeld om ongewenste gasten – in casu de steenmarter – uit steenuilnestkasten te weren (Hyperlink 2005/4). Steenuilen zijn echter niet de enigen die met steenmarters af te rekenen krijgen. Menig huisbewoner denkt niet zonder enige vooroordeel terug aan de slapeloze nachten, veroorzaakt door het gerollob van jonge steenmarters op zolder, of aan de door een sabbelende steenmarter deskundig onklaar gemaakte auto (Hy-

perlink 2002/4). Creatieve geesten zoeken onafgebroken naar een oplossing voor deze uitwassen, maar niet alle sublieme oplossingen werken. Sommigen delen hun rijke ervaringen op allerhande websites en Han Brincate is één van hen ① Hij experimenteert momenteel met enkele opvallende technieken en mogelijk kunnen zijn adviezen helpen. Steenmarters zijn echter niet de enige ettertjes die ons leven verzuren. Vooral de vos heeft op dit vlak als pluimveeover naam en faam verworven. De klachten aan zijn adres zijn niet uit de lucht maar de oplossing is wel nabij; op voorwaarde van een inspanning die ertoe dient om het fel begeerde pluimvee een veilig onderkomen te geven. Een voorbeeld van een vosbestendige omheining tonen Vogelbescherming Vlaanderen ② en Natagora ③. Ook vleermuizen zijn niet door ie-

deren in huis gewent en mensen die niet te overtuigen zijn om de beestjes een familiaal onderkomen te bieden, kunnen op gepaste wijze hun voorzorgen nemen. Welke mogelijkheden zich zoal aanbieden, wordt haarfijn uitgelegd in tal van Amerikaanse publicaties waarvan ik hier slechts de meest volledige vernoem ④. Verder zijn er nog de vervelende knagertjes, die alles kapotbijten wat ze tussen de snijtanden krijgen en wiens zenuwachtig gehel en geschraap meer dan eens de zenuwen beproeft. In alle gevallen ligt de oplossing bij het hermetisch afsluiten van de toegang of ervoor te zorgen dat de diertjes jouw woning niet aantrekkelijk vinden. De methoden om snel en efficiënt een einde te stellen aan alle ellende zijn gekend: vallen en gif. Maar dat het ook anders kan – zeg maar zonder muizenbloedvergieten – toont de site van de The Humane Society ⑤ of lees je in twee van de vele handleidingen terzake ⑥ ⑦. En mocht je tot de zeldzame mensen behoren die op dienstreis naar het voormalig Oostblok slapeloze nachten beleven omwille van slaapmuizen op zolder, dan levert Markus Kappeler bruikbare tips om je, met respect voor alle oosterse gastvrijheid, snel en efficiënt van die ettertjes te ontdoen ⑧.

① www.hanbrinkcatesteenmarter.nl/news/klachtenafhandeling-in-de-praktijk.html

② www.vogelbescherming.be/site/index.php?option=com_content&view=category&id=65&Itemid=163

③ www.natagora.be/index.php?option=com_content&task=view&id=266

④ www.health.state.ny.us/diseases/communicable/zoonoses/rabies/bats/docs/bats.pdf

⑤ www.hsus.org/wildlife/urban_wildlife_our_wild_neighbors/solving_problems/species/solving_problems_with_mice.html

⑥ www.coopext.colostate.edu/jefferson/natural/rodentproof.pdf

⑦ www.nps.gov/public_health/inter/info/general/NPS_RP_Manual_v2.pdf

⑧ www.markuskappeler.ch/tex/texs/siebenschlaefer2.html

Websites

Hoe zou het zijn met... In Europa hebben vooral grote zoogdiersoorten het behoorlijk lastig en sommige regio's maken het de beestjes extra moeilijk om zich te handhaven. Vaak zijn het niet gouvernementele organisaties zoals het Fund for the Protection of Wild Animals (FAPAS) die ervoor zorgen dat de goed bedoelde maar moeilijk afdwingbare beschermingswetten niet met de voeten getreden worden. Het Cantabrisch gebergte in het noorden van Spanje herbergt nog een forse bruine berenpopulatie die voortdurend onder druk staat van jagers, herders en landbouwers, los van het feit dat bos- en grondbedrijven hun aandeel van het berenhabitat voor ontginning opeisen. Thans worden kosten nog moeite gespaard om de toekomst van de bruine beer in de regio veilig te stellen. Enkele bijzondere initiatieven worden op de website van FAPAS toegelicht ①. Niettegenstaande de site

wanordelijk is opgebouwd en de vormgeving bijwijlen de ogen schaadt, is ze inhoudelijk goed gestoffeerd – zowel in woord als in beeld. Bovendien is de site zowel in een Spaanse als in een Engelse versie te consulteren. Je treft er kwalitatief niet erg hoogwaardige maar wel uitzonderlijke en authentieke beelden van de betrokkenen aan. Let ook niet op de vele taalfouten en gewrongen zinconstructies in de Engelse versie die de website ontsieren en wat moeilijk leesbaar maken. Concentreer je daarentegen op de bijzondere tekstbijdragen over de niets ontziende stroperij op beren of over beschermingsinitiatieven zoals de aanplanting van fruitbomen voor beren. Andere bijdragen behandelen het

frequenteren van kadavers door roofdieren en de resultaten van een monitoringproject met behulp van analoge fototoestellen. Wat dit laatste betreft levert een tweede website toelichting bij de wijze waarop de unieke foto's worden gemaakt ②. Daarbij lopen ook andere uitzonderlijke soorten in het vizier.

① www.fapas.es

② video.alisys.net/cajamadrid/obrasocial/osos/index.html

Muizenrasters Muizen zijn geen dankbaar onderwerp voor een bespreking in Hyperlink. Die beestjes moeten al serieus bedreigd zijn alvorens ze een eigen website krijgen. In mijn aanhoudende zoektocht naar een website die alsnog een goed woordje voor deze knagertjes over heeft, stootte ik op een merkwaardig televisiebericht van het Schweizer Fernsehen (SF). Uit het SF-archief kan je onder de titel "Mäuse und Maschinen" een filmpje opdiepen dat enkele merkwaardige en op-

vallende bestrijdingsmethoden voor muizen demonstreert ①. Geheel op maat van boer en tuinder. Maar het is niet op dit tussendoortje dat ik jullie aandacht vestig. Wel op twee gelijkaardige filmpjes - "Mäuse und Zäune" (1) en "Mäuseplage" ② - over een eenvoudige maar unieke uitvinding. Deze filmpjes handelen over een experiment met zogenaamde "muizenrasters" waarmee landbouwteelten die door muizen worden geplaagd omrasterd worden. "En dan" hoor ik u al zeggen. Op dat idee had je uiteraard zelf kunnen komen en dit zonder ingenieursstudie. De finesse zit echter in de levende valletjes die op regelmatige afstanden langsheen het raster worden opgesteld en waarin de muizen levend en wel worden gevangen - al is het maar voor korte tijd. De vondst zit in het feit dat de valletjes door roofdieren kunnen worden geopend. Hoe makkelijk dit gaat illustreeren om beurten hermelijn, vos en huiskat. Deze rovers van wisselend formaat hebben snel door dat er in de bakjes wat te smullen valt en lopen op gezette tijden het raster af om hun toetje op te halen.

Zo worden de vallen geledigd zonder dat wij onze handen vuil moeten maken Een duidelijke win-winsituatie. Mocht je er niet genoeg van krijgen, dan kan je ook nog het filmpje "Mäuse auf dem Flughafen" ① achter de kiezen slaan, die de toepassing van de techniek op een luchthaven verslaat. Meer informatie over het project vind je op de website van het Zoologisch Instituut van de Universiteit Bern die het experiment heeft opgezet (3) in samenwerking met de bedenker van het vallensysteem Topcat ④ Je kan er ook over lezen in het wereldberoemde tijdschrift Schweizerische Zeitschrift für Obst- und Weinbau ⑤. Het initiatief heeft niet alleen met een ecologische muizenbestrijding van doen, maar dient evenzeer de aanwezigheid van kleine roofdieren in het cultuurlandschap te bevorderen. Daarvoor kunnen nog enkele ondersteunende maatregelen worden genomen, o.m. door de aanleg van kleinschalige landschapsstructuren. Om dit te promoten werd het Wieselnetz opgezet ⑥ Hun website valt naar mijn smaak wat mager uit, maar omdat het nog maar een begin is, geef ik hun graag wat krediet.

① www.sf.tv/sf1/einstein/sendung.php?docid=20070913 (uitzending 13.09.2007)

② www.sf.tv/sf1/10vor10/index.php?docid=20080416 (uitzending 16.04.2008)

③ www.zoology.unibe.ch/ecol/research/vol.es.php

④ www.topcat.ch/deutsch/zaeune

⑤ www.db-acw.admin.ch/pubs/wa_arb_05_pub_1086_d.pdf

⑥ www.wieselnetz.ch/plattform/wer-macht-was/maeusezaeune-und-fallen.html

Surf ook even naar...

Tanden en klauwen Waarom ik u naar deze website verwijs, is voor mezelf niet helemaal duidelijk. Misschien omdat het een pareltje op gebied van vormgeving is; maar daartegenover staat een inhoud die - ondanks de vele rubrieken - vaag en oppervlakkig blijft. Het maakt ook niet de doelstelling waar die de inleiding naar voren schuift en die ons wil laten nadenken over onze angsten, vooroordelen en tegenstrijdige meningen over predatoren. De

site wil de discussie hierover op gang brengen, maar of ze daarin slaagt, laat ik aan jouw eigen oordeel over. www.toothandclaw.org.uk

Zoogdierenencyclopedie Wat op het eerste zicht niet meer dan een systematisch lijstje van zoogdieren op onze aardkloot lijkt, ontpopt zich geleidelijk aan tot een uitgebreide en diepgravende encyclopedie over zoogdieren. De American Society of Mammalogists heeft grote ambities en vult deze encyclopedie jaarlijks met 20 tot 30 nieuwe bijdragen aan. Elke tekst streeft naar volledigheid en is daardoor erg uitgebreid. Je kan alleen maar hopen dat de soort waarover je informatie zoekt in het lijstje voorkomt. 787 soorten telt het momenteel en 28 nieuwe worden binnenkort toegevoegd. Naar schatting zijn er dan nog maar 4.700 zoogdiersoorten te bespreken. We tellen af. www.science.smith.edu/departments/Biology/VHAYSEN/msi/

Leven na LIFE De Europese LIFE-projecten zijn de zoogdierenbeschermers niet vreemd. De Europese Unie wil met LIFE een duwtje geven aan het 'Natura 2000

netwerk' - een Europees netwerk van beschermde gebieden dat ervoor moet zorgen dan de Europese biodiversiteit behouden blijft. Omdat behoud en bescherming veel geld kosten, ondersteunt de Unie financieel de projecten die hiertoe bijdragen. Eén van die projecten kwam op initiatief van onze Franse burens tot stand en heeft het behoud van drie grotbewonende vleermuizen tot doel: Scheiber's vleermuis, Paarse hoefijzerneus en Capacini's vleermuis. Dat men daar niet heeft stilgezeten, toont de website van de Franse zoogdierenorganisatie SFPEM die het project opvolgt. www.sfpepm.org/LifeChiropteres/Accueil.htm